

LSHDB

SynHør-bladet

20. årgang

Nr 6 - 2011

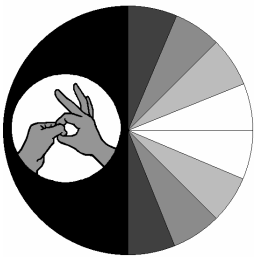

God Jul

**Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde
(LSHDB)**

Innhold

Styrets hjørne	3	Blind kjører bil, helt selvstendig!	11
Ny fagsjef på Eikholt	4	Julehilsner	12
Extra-tildelingen 2011	5	Team RP løp Oslo maraton	13
Livsomstilling	6	Anbudet på førerhund er klart	14
Løp sitt sjette løp	7	Døvblindestien gjenåpnet	15
Pressemelding fra WFDB	9	Stønad til tannbehandling	16
”Kvart over ræva på ei ku”	10	To små nyheter fra verden	17

LSHDB

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Leder: Åshild Johansen

Tlf: 402 34 452

E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan

Tlf: 72 88 94 01

E-post: kariengan@c2i.net

Styremedlem: Birgit Hagerupsen

Tlf: 949 88 030

E-post: bibbih@online.no

Styremedlem: John Sandell

Tlf: 915 45 424

E-post: john.sandell@getmail.no

Styremedlem: Hege Dahlen

Tlf: 934 95 905

E-post: hebedahl@online.no

1. varamedlem: Harald Vik

2. varamedlem: Nina Helene Skorge

SynHør-bladet

Redaktør: Birgit Hagerupsen

SMS. 949 88 030

E-post: bibbih@online.no

Adresse:

LSHDB

Skippergata 33

0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no

Internett: www.lshdb.no

Tlf: 22 41 34 24

Mobil: 95 94 93 57

Kontorfullmektig: Karin Andvig

**Kontoret er åpent onsdager
(annenhver), torsdager og fredager.
Kontoret ligger i 5. etasje.**

Trykk: Rycon AS

Layout: Birgit Hagerupsen

Opplag 330 stk

Styrets hjørne

*Av Birgit Hagerupsen,
styremedlem og redaktør*

Kjære medlemmer og lesere.

I skrivende stund er det 1. desember i dag, og tiden flyr, at vi er alt nå i desember måned. Jeg ser ut gjennom vinduet og lurer på at hvor det blir av hvit jul. Det regner mye, og det er sterk vind ute, ca 8 plussgrader på selve den første desemberdagen!

Årets likemannskurs og julebord i november ble gjennomført på en vellykket måte, og jeg er mektig imponert over Nina, Harald, Sissel og Edvard som delte sine erfaringer rundt arbeidslivet sitt med oss, og mange av oss lærer mye av de fire. Jeg synes det er flott at vi bruker våre medlemmer til å holde innlegg for oss på slike kurs, for de sitter med masse erfaring og er utrolig ressurssterke!

Vi fikk også besøk av Gunilla og Anny, våre kjære døvblindekonsulenter, som fortalte om sitt prosjekt "Livsomstilling", det er et nordisk prosjekt som ble ferdig i høsten. Mer info om det finner du her i bladet.

Vi fikk også besøk av Stian Oen, fra FFO (Funksjonshemmedes fellesorganisasjon), der han fortalte om den nye pensjonsreformen, og vi ser tydelig det er et hett og interessant tema blant våre medlemmer, og vi oppfordrer våre distriktslager å ha et foredrag

om samme tema for sine medlemmer, slik at de vet hvordan den nye pensjonsreformen påvirker deres liv, der de hadde hatt jobb før og er uføretrygdet. Et aktuelt tema berører oss!

Ser ut gjennom vinduet, at stormen herjer ute, trærne svaier, det er tydelig stormens styrke som herjer ute, mens regnet raser ned. Et ufyselig vær på den første dagen i desember måned.

Nå er vi i førjulsstemningen, men bare hvit snø mangler, uansett skal vi nyte stunden i desember måned. Noen bruker tiden til juleforberedelser, julebaksten, innkjøp av julegaver og jule rengjøringen. Nyt stunden med din familie, dine nærmeste, dine gode venner og ta godt vare på hverandre og deg selv!

Jeg ønsker dere alle sammen en riktig **GOD JUL!**

Ny fagsjef på Eikholt

Kilde: www.eikholt.no

Guro Lillehaug blir ny fagsjef på Eikholt.

Guro Lillehaug er ansatt som ny fagsjef på Eikholt. Hun tiltrer stillingen 2. januar 2012.

Guro Lillehaug er i dag spesialrådgiver for direktør ved Signo Conrad Svendsens Senter. Hun har mange års erfaring som faglig og organisatorisk leder, Hun ledet blant annet etableringen av Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse ved Oslo universitetssykehus. Guro har utdanning som allmennlærer og audiopedagog. Hun har også utdanning innen prosjektledelse.

Vi gleder oss til å få Guro Lillehaug som fagsjef og kollega.

En hilsen fra LSHDB v/Birgit Hagerupsen til Guro Lillehaug:

Gratulerer som ny fagsjef på Eikholt. Vi håper at du vil trives på den nye jobben! Lykke til, Guro!

Extra-tildelingen 2011

Av Birgit Hagerupsen, styremedlem

Extrastiftelsen Helse og Rehabilitering består av 27 helse- og rehabiliteringsorganisasjoner, som står bak TV-spillet Extra. Overskuddet fra spillet går til frivillige organisasjoners prosjekter innen forebygging, rehabilitering og forskning. Det er ikke nødvendig å være medlem av stiftelsen for å kunne søke om midler. Tildeling av midler fra overskuddet finner sted en gang i året i november. Søknadsfristen er hvert år 15. juni kl. 15. Norsk Tipping er operatør for spillet.

Siden starten har 5700 prosjekter fått støtte, på totalt 3 milliarder kroner.

Ved siste tildeling i 2011, delte de ut 220 millioner kroner til i alt 528 prosjekter i regi av 103 organisasjoner.

Totalt ble 27 % av nye prosjektsøknader innvilget i 2011.

Jeg har deltatt i regi av LSHDB på Extra-tildelingen 2011, tirsdag 22. november, og det er en høytidelig stemning i salen på 3. etasje i Samfunnsalen, og mange runde bord med 8-10 stoler ved hvert bord sto i salen, pyntet med ballonger på hvert bord. Det viser seg at Extrastiftelsen feirer 15 år i år, derfor pyntet med ballonger.

Det er mange talere på scenen, blant annet varaordfører fra Oslo og statssekretær fra Helsedepartementet.

Gullegget 2011 går til Redd Barna, for sitt prosjekt "Sint mann", det handlet om voldutsatte barn hjemme. Gratulerer til Redd Barna!

LSHDB har søkt 4 prosjekter i regi av Eikholt (3) og Holmenkollstafetten 2012, og fikk innvilget kun 1 prosjekt; Holmenkollstafetten 2012 med prosjektleder Berit Rasmussen Øie. Gratulerer til Berit og sitt prosjekt!

Det er jo trist at Eikholt ikke får innvilget sine prosjektsøknader, og det er jo 3 bra prosjekter., og vi får prøve igjen neste år!

Extrastiftelsen har mottatt 1500 søknader i år, og bare 528 prosjekter ble innvilget, 220 millioner kroner tildelt til 103 prosjekter.

Det var sang og dans på programmet på Extra-tildelingen, og det var et fint program.

Vi gratulerer Hapti-co med sitt innvilget prosjektsøknad "Haptisk erstatter det tapte synet", som Norges Døveforbund søkte for. Endelig gikk det gjennom i år, etter at LSHDB har søkt om i 4-5 år før, men avslått hver gang. Endelig kan Hapti-co lage en etterlengtet bok om haptisk kommunikasjon, og det skal bli spennende å følge med!

Livsomstilling, et indre arbeid over tid

Av Anny Koppen

Det er gjort en skandinavisk undersøkelse som handler om livsomstilling ved kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet. Når personer rammes av kronisk sykdom eller funksjonsnedsettelse, er det vanlig at man gjennomgår rehabilitering på ulike måter.

Man lærer å bruke hjelpemidler og man lærer å gjøre ting på en ny måte, avhengig av hva funksjonsnedsettelsen krever. Men de aller fleste gjennomgår også en indre forandring som er usynlig for andre.

Livsomstilling kan man si er en personlig endringsprosess som foregår over lang tid. Det handler om å reparere selvbildet, gjenvinne sin identitet og å se fremover i livet sitt igjen.

En skandinavisk arbeidsgruppe har intervjuet 16 personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet fra Sverige, Danmark og Norge. Hensikten har vært å få økt kunnskap om hvordan denne livsomstillingen foregår ved kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet.

Forhåpningen er at resultatet skal bidra til at personer får rett hjelp til rett tid. Resultatet presenteres i en bok som heter "Livsomstilling ved kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet—et indre arbeid over tid". Boken er skrevet på norsk,

svensk, dansk og engelsk. Den kan bestilles fra <http://www4.ekotryckredners.se/online/Products.aspx>

Boken er gratis.

Den vil bli tilgjengelig som tekstfil på www.nordicwelfare.org/sned/livsomstalling

Fra Norge har Gunilla Henningsen Rønnblom, Signo Døvblindesenter og Anny Koppen, Statped Vest arbeidet i prosjektet.

Løp sitt sjette New York Marathon

Av Anne Jordalen

I år ble det suksess sammen med Team RP.

Når svaksynte og hørselshemmede Bedir Yiyit bestemmer seg for noe - fullfører han. I år satt mossingen ny personlig rekord i verdens største maraton.

Bedir Yiyit har nettopp kommet hjem fra New York Marathon. Da han krysset målstreken på New York Marathon viste tidtakeren 3 timer og 36 minutter. Ny personlig rekord. Stålmannen fra Moss lar seg ikke stoppe av sitt handikap.

- Jeg liker å sprengre grenser, forteller Yiyit. Han er sterkt svaksynt. Av totalt 180 graders synsvinkel, ser mossingen bare to grader. Det er som å se gjennom et sugerør. I tillegg har han en hørselshemming. Det gjør han helt avhengig av en ledsager i et løp som dette.

- Da jeg i 2006 sa at jeg skulle løpe et maraton fikk jeg beskjed om at jeg ikke kom til å klare det. Men jeg er sta, sier Yiyit.

I ettertid har han syklet Nordkapp - Lindesnes, Trondheim - Oslo, Birken, gjennomført sju maratonløp og verdens hardeste triatlon, Norseman - i tillegg til nær hundre mindre løp og konkurranser.

- Nå er det vel bare å hoppe i Holmenkollen som gjenstår, ler Yiyit.

Alle kan gjennomføre

Han jobber til daglig som muskelterapeut og engasjerer seg aktivt i folkehelsen. Blant annet er han leder for Achilles Norway, den samme organisasjonen som skaffer ledsagere og tilrettelegger for funksjonshemmede under New York Marathon.

Kjetil Moe startet som leder for Achilles Norway. Etter Kjetil Moe var det Terje Nidberg som overtok ledervervet. På grunn av helsemessige årsaker gikk han av i 2009. Dermed ble Yiyit spurt om å overta. I 2011 var det med fem deltakere og over ti ledsagere. Av dem var det noen fra Norge og noen fra Usa som ledsaget. Hanne Lise Haugland, Klara Hellesøy og Håkon Gisholt debuterte i New York Marathon. "Kong" Harald Vik gjennomførte for 19. gang. Vår unge utøver kan til neste år som 70 åring feire sitt 20. løp i New York. Harald er helt døv og blind og bruker taktilt tegnspråk.

Hva er Achilles Norway?

Achilles International sitt mål er at alle funksjonshemmede skal få muligheten til å delta i fysisk aktivitet. Hovedkontoret ligger i New York City. Men de har mange representanter som holder til i andre land som for eksempel Achilles Norway. Folke fra over 70 land er med å delta. Hvert land har i oppgave å spre informasjon om aktiviteter, blant annet om New York Maraton.

Vi har mange frivillige ledsagere som stiller opp slik at så mange som mulig kan gjennomføre ulike aktiviteter.

Under New York Marathon er det flere deltakere som har behov for flere enn en ledsager. Hvis noen trenger lenger tid på å fullføre løpet så gis det ett tilbud om å starte tidligere. Deltakerne har ulike funksjonshemninger som rullestolbrukere, bevegelseshemmede, synshemmede, døve og kombinert syns- og hørselshemmede/døvblinde.

Deltakerne gjennom Achilles blir tatt veldig godt vare på og de yter en utrolig god service. De setter opp egne busser hvor vi blir transportert til startstreken og de har egne telt med drikke og mat. Ved mållinjen stiller de med helsepersonell. Under selve løpet får vi mye oppmerksomhet fra tilskuerne med heining og seiersrop. Det er over to millioner tilskuere og over 100 band som spiller, det er en stor folkefest. For mange er dette en drøm som går i oppfyllelse.

Er du nysgjerrig og har lyst å bli med i 2012?

Yiyit organiserer felles påmelding og skaffer ledsagere under løpet. Achilles Norway jobber for å få sponsor slik at vi kan dekke noen av utgiftene til deltagere. Om du er interessert til å være med, ta kontakt med Bedir Yiyit.

Yiyit var også med på å starte Christian Fredrik-løpet i Moss for første gang i år.

- Vi sitter stille hele dagen. På kontoret, på jobb, foran TV. Dersom vi bare får kroppen opp av sittestillingen og i bevegelse vil alle oppleve å få en bedre hverdag, forteller Yiyit.

- Jeg pleier å si at dersom jeg klarer det, så klarer nesten alle det. Men det

er klart at det krever litt trening og innsats, sier Yiyit. Han mener likevel at nesten alle kan klare å gjennomføre et løp på en mil.

- Jeg skjønner ikke hvorfor slike lokale løp har så få deltakere. Her kan man o både løpe og gå, og bruke den tiden man trenger, sier han.

- Det blir som jeg sier til mine pasienter: Det gjør kanskje vond akkurat nå, men det blir bra etterpå. Med litt fysisk aktivitet vil alle få både bedre helse og bedre livskvalitet, ikke minst å bli integrert i samfunnet.

Teamsamarbeid

Yiyit kom for fem år siden i kontakt med Rune Holtze Jensen, som var sykkelinstruktør. Sammen har de fullført de fleste utfordringer og er blitt et sammensveiset team. Det var også Holtze Jensen som var Yiyits ledsager under årets New York Marathon. Holtze Jensen løp da fremst med en pinne i hånden. Bak løpet Yiyit og holder i andre enden av pinnen. Sammen la de ut på turen gjennom New York sammen med 45 000 andre deltakere.

- I tillegg har jeg en person ved siden av meg, som blant annet henter drikke til meg fra drikkestasjonene, forteller han.

- Det er alltid behov for flere ledsagere, så om det skulle være noen som kunne tenke seg å være dette, må de gjerne ta kontakt, sier Yiyit.

Han har i tillegg vært grunder, sammen med Håkon Gisholt og Rainer Henriksen, for et eget lag, team RP, for folk med samme øyesykdom

(Retinitis Pigmentosa) som ham.

- Vi har deltatt på mange sportsarrangement og hadde vårt eget lag i Holmenkollstafetten. Et handicap er ingen hindring, og gom vi klarer det, så bør nesten alle funksjonsfriske klare det, mener Yiyit.

Bedir Yiyit er engasjert. Og en engasjert Bedir virker umulig å stoppe.

Pressemelding fra WFDB

Den 12. oktober 2011 har verdens døvblindeforbund, WFDB eksistert i 10 år, som forkjemper for døvblindes rettigheter i verden.

WFDBs president Lex Grandia, som er internasjonal konsulent for Foreningen Danske Døvblinde har 30. september i Sao Paulo, Brasil, mottatt en internasjonal pris, Deafblind International s "Distinguished Service Award".

Deafblind International er verdensorganisasjonen for organisasjoner og personer som arbeider med døvblinde.

Lex Grandia er den første døvblinde i

verden som mottar denne pris. Lex Grandia som er født i Holland, og har bodd i Danmark siden 1995, har vært president for WFDB de siste 6 år. Tidligere har han i 4 år vært generalsekretær for WFDB.

Prisen er tildelt Lex Grandia for hans mangeårige internasjonale innsats for døvblindes rettigheter.

Lex Grandia har vært og er fortsatt meget aktiv i arbeidet med FNs handikapkonversjon og har vært med til å sikre at døvblindes rettigheter tilgodeses i konversjonen.

”Kvart over ræva på ei ku”

Av Cor van der Ljicke og Helen Hartog

Kurs på Eikholt fra 23. - 27. mai 2011

Kurset het ”Hvordan kan jeg bruke min syns- og hørselsrest?”

Kurset var veldig flott og interessant, - kan anbefales! Vi lærte bl.a. mye om anatomi av øye og øre, diagnoser, konsekvenser og tester. Det var også demonstrasjon av ulike hjelpemidler.

Vi lærte at du ser og hører med nerver. Erling Stordahl sa at vi ser med våre tanker og minner. Helen Keller sa: ”De mest imponerende ting i verden kan du verken se eller høre, de må oppleves med hjertet.” Og jeg tror at vi ser med våre følelser. Følelser styrer våre tanker og minner. ”What’s in the name”, sa Shakespeare for lenge siden. ”To see or not to see, to hear or not to hear, that’s the question” som er det mest viktige for oss som er syns- og hørselshemmet.

Samtidig med kurset vårt er det et individuelt tilpasset kurs, et keramikkkurs og et samlivskurs: ”Å lytte med hjertet, et kurs for par.” Dette kurset er ikke bare for par som har store problemer, med passer for alle. En lærer om forventninger og roller, om tale- og lytteteknikker (altså kommunikasjon) som bidrar til problemløsning. Dette kurset kan jeg sterkt anbefale, da kona og jeg deltok på et sånt kurs for 3 år siden og har hatt stor nytte av det.

Sosialt samvær mellom kursdeltagere fra de forskjellige kurs var en viktig del av kursene. Jeg har 5 handicap: Syns- og hørselshemmet, jeg har ti tommeltotter og jeg snakker for mye. Men jeg fant min overmann på kurset. Han snakket 6 kvarter i en time! Denne mannen fikk beskjed fra en venn, som var gift med en filippinsk dame, at hennes venninne var interessert i å gifte seg med en nordmann, hun også. ”Min venn” kunne bare 3 ord på engelsk: I love you. Han skrev brev til henne i et helt år, og lot brevene bli oversatt til engelsk. Etter denne korrespondansen tok han flyet til Filiip-pene, og innen en uke var han gift! Nå har de vært gift i 25 år og har en datter!

Min egen situasjon var litt annerledes. Jeg er fra Nederland og hadde i tolv år et platonisk vennskap med en norsk dame. Men etter det ble vi kjærestere! Og nå har vi vært gift i snart 14 år. Ting tar tid. . . .

Så møtte jeg et par som hadde vært utsatt for brann. De måtte hoppe ut av vinduet for å redde livet sitt. De var innlagt på sykehus i 4-5 måneder og er fortsatt veldig preget av tragedien. Det er sjelden en treffer noen som har opplevd noe så grusomt. Vi var viktige samtalepartnere for hverandre.

For mange år siden opplevde jeg en hotellbrann da jeg var på årsmøte i Blindeforbundet i Nederland. Midt på natta kom brannvesenet og skrek i en megafon at alle måtte forlate bygningen. Samtidig sparket en brannmann

inn døra mi, og ropte: ”Du må hoppe ut av vinduet nå!” Jeg skulle til å hoppe i bare trusa, men så måtte jeg tilbake til rommet og hente glassøyet mitt. Det var merkelig. Hvorfor gjorde jeg det? Tenkte jeg ubevisst at jeg ikke var påkledd nok? Så hoppet jeg ut av vinduet. Dama som hoppet etter meg brakk begge føttene, jeg var heldig og ble ikke skadet.

I overskriften er det et ordtak på dia-

lekt, som jeg lærte da vi snakket om norske og nederlandske utsagn og dialekter. Sammenlignende med denne er: #Kvart over en gammel potet”, som er et gammelt ordtak fra Nederland.

Jeg vil takke min 2 flinke tolker, og Eikholt for et veldig flott og lærerikt kurs. Og ikke minst takk til alle brukere for viktig sosialt samvær og spennende, innholdsrike samtaler.

Blind person kjører bil, helt selvstendig!

Kilde: National Federation of the blind (NFB)

For første gang i historien har en blind person kjørt bil uten hjelp av en seende. Nyheten ble gjort kjent av The National Federation of the Blind (NFB), den eldste og største organisasjonen for synshemmede i USA.

Den blinde sjåføren var Mark Anthony Riccobono. Han satt bak rattet i en Ford Escape Hybride som var utstyrt med non-visuell teknologi. Han kjørte en strekning på over 2 km på en del av den kjente veien Daytona International Speedway. Turen var vellykket.

Riccobono tok alle svingene og unngikk alle hindere uten feil. Noen gjenstander ble faktisk kastet på veien av en lastebil som kjørte forbi ham. Han klarte til og med å kjøre forbi denne lastebilen!

Ford Escapen var utstyrt med sensorer som kunne beregne avstanden mellom bilen og gjenstandene, og

informasjonen ble sendt videre til en datamaskin. Informasjonen kom fram på en tredimensjonalt kart som ble oppdatert kontinuerlig. Datamaskinen sendte informasjonen til sjåføren som bruker vibrerende hansker. Annen informasjon ble sendt til en vibrerende matte, som var sitteunderlaget til sjåføren.

Riccobono var kjempebegeistret for eksperimentet. Han sa !Alle trodde jo at dette var en evig drøm! Det var helt fantastisk, spesielt da jeg hørte mine blinde kompiser hyle og rope langs veikanten. ”

Dette viser nok en gang at synshemmede kan alt seende kan så lenge vi har tilgang til passende informasjon gjennom non-visuell teknologi.

Dr. Marc Maurer, leder i NFB, sier at prosjektet, NFB Blind Driver Challenge, ble startet for å kunne oppfylle våre drømmer.

Julehilsner

**Vi i lokallaget Oslo/Akershus/Østfold
Ønsker dere alle en fin Julefeiring og
Et godt nytt år i 2012**

**Julehilsen fra
Styret V/ leder
Hege Dahlen**

**LSHDB Buskerud ønsker alle en riktig
GOD JUL og et GODT NYTT ÅR!**

**En julehilsen fra Liv Finnestad, Sta-
vanger:**

**Hei! Takk for sist til dere som var med
på sommertreffet i Tromsø i sommer.
Det var hyggelig å treffe dere og bli
kjent med dere under sommertreffet.**

**Det var en fin flytur fra Stavanger til
Tromsø, og min største opplevelse
var å så midnattssolen og utsikt over
byen Tromsø i midnattssolen - nyde-
lig!**

**Jeg har vært i Tromsø 4 ganger, og
det første var i 1994, der jeg deltok på
nordisk døvblindekonferanse, og jeg
var med i teatergruppen "Blåveis" der
vi fremførte sketsj. Den andre gang i
1997, i forbindelse med turen vi i
Nordfjord-klubben var med på det nye
hurtigruteskipet "Nord Norge" fra Kir-
kenes til Måløy. Det tredje i 2002 der vi
i kontaktklubben Rogaland og Vest-
Agder var på tur til Tromsø, der vi var
der i 3 dager, og vi besøkte Døvblin-
desenteret. Det fjerde gang med dere
på sommertreffet i år.**

**Det var morsomt å være med på akti-
viteter dere arrangerte, og hotellet var
bra på mange måter. Det var morsomt
å se Polarmuseet, Polaria og tur til
Sommarøya var fint. Det var morsomt
å være med på spørrekonkurranser
dere arrangerte.**

**Jeg traff en døv mann på Drivloftet,
en sjøhuscafe, og han er vaktmester
der 3 dager i uken. Han gikk på døve-
skolen i Trondheim før. Han pratet iv-
rig med oss.**

**Jeg ønsker dere alle en riktig GOD
JUL og et GODT NYTT ÅR!**

Team RP løp Oslo maraton

Og til alle dere andre som tenker på om dette kan være noe for deg til neste år: Arrangementet er da flyttet fra søndag til lørdag. Team RP satser i den anledning på å avvikle en helgesamling i tilknytning til arrangementet, så merk deg allerede nå 21- - 23. september, og bli med på en begivenhetsrik løpsfest også neste år! Kilde: www.rpfn.no

EN STOR DAG for TEAM RP i OSLO MARATON

Søndag 25. september gikk årets Fokus bank Oslo maraton av stabelen, og også i år var Team RP en fremtredende aktør i arrangementet som omfattet over 16.000 deltagere.

Totalt stilte 15 deltagere fra Team RP til start på henholdsvis 10 km og halvmaraton (21 km). I likhet med fjoråret hadde Team RP og stiftelsen Aktiv mot kreft lagt opp til et samarbeidsprosjekt, der vi hadde invitert med en lang rekke "kjendiser" til å løpe som ledsagere for Team RPs utøvere, og at vi gjorde dette i felleskap for å sette fokus på Aktiv mot kreft sitt arbeid.

Nytt av året er at 10 km løpet er blitt et minneløp for landets ubestridte løpedronning - Grete Waitz. Derfor var det ekstra hyggelig at hennes mann, Jack Waitz stilte som ledsager for en av våre deltagere, Tone Gravvold, på distansen som nå heter "10 for Grete".

Som "kjendis"-ledsager for Team RP stilte: Jon Almaas, Marion Ravn, Christian Ingebrigtsen, Hanne Haug-

land, Else Marthe Sørli Lybekk, Pål Anders Ullevålseter, Abid Raja, Henrik Thodesen, Bjørn Einar Romøren, Julie Brodcorp Voldberg, Bente Skari, Jack Waitz, Nila Håkedal og Åsleik Engmark. I tillegg stilte også andre frivillige opp som ledsagere der det trengtes, slik at det var en stor og fin gjeng som markerte en god sak sammen i Oslos gater.

Også resultatmessig dominerte Team RP klassene. På 10 km var Tone Gravvold raskest av damene foran Nina Helene Skorge, mens på herresiden var det Dag Olav Nordbø og Tahir Hussain som var de første i mål.

Noe senere på dagen kunne Bedir Yiyit juble for triumfen i halvmaraton foran Kai Glenn Borgersen og Knut Brumoen, mens på kvinnesiden gjorde Eline Ødvin en kanonløp, og ble supplert av Kirsti Skorge og Hanne Lise Drøne Haugland på pallen. Med andre ord en stor Team RP dag!

Til alle dere fra Team RP som fikk være med på denne løpsfesten - og til alle dere andre som tenker på om dette kan være noe for deg til neste år: Arrangementet er da flyttet fra søndag til lørdag. Team RP satser i den anledning på å avvikle en helgesamling i tilknytning til arrangementet, så merk deg allerede nå 21.—23. september, og bli med på en begivenhetsrik løpsfest også neste år!

Anbudet på førerhund er klart

Kilde: www.blindeforbundet.no

Anbudet fra NAV på produksjon av førerhunder, kursing av kommende førerhundbrukere og ordinært og utvidet oppfølging av førerhundekvipasjer de neste to til fire årene, er klart. Generalsekretær Gunnar Haugsveen er fornøyd med utfallet.

Fordeling av førerhundproduksjonen
Totalt fire tilbydere var med i konkurransen, men kun tre fikk tildelt produksjonskvote. NAV tegner rammeavtale med de tre produsentene, og fordelingen mellom dem er slik: Hundeskolen Veiviseren 45 prosent, Lions Førerhundskole og Mobilitetscenter 300 prosent og Norges Blindforbunds Førerhundskole 25 prosent av leveringene.

- Norges Blindforbund har med dette resultatet nådd målsettingen om å være den største førerhundleverandøren i Norge, og det viser at det var riktig av oss å kjøpe Hundeskolen Veiviseren i fjor, sier generalsekretær Gun-

nar Haugsveen. De to førerhundeskolene våre vil fra 2012 levere 70 prosent av alle nye førerhunder.

Forkursene til Norges Blindforbund
Nytt i denne anbudsrunderen er at kun en aktør skal forestå kuring av potensielle førerhundbrukere på såkalte forkurs. I inneværende anbudsperiode gjennomføres forkursene hos de tre førerhundprodusenter som har leveringsavtale med NAV, men fra 1. januar 2012 vil det være Norges Blindforbund som står for denne kursingen. Det var to tilbydere i konkurransen om forkursene. Norges Blindforbund og Lions Førerhundskole og Mobilitetscenter. Norges Blindforbunds Førerhundskole vant posten med høyest tildelt poengsum for kapasitet, kvalitet og totalkostnad.

Ordinær oppfølging

Det var i alt fire tilbydere i denne konkurransen, og NAV inngår avtale med tre av dem. Lions Førerhundskole og Mobilitetscenter innstilles som nr 1. Hundeskolen Veiviseren AS innstilles som nr 2 og Norges Blindforbunds Førerhundskole innstilles som nr 3. Ordinær oppfølging er en tjeneste som tilbys førerhundbrukere ved behov for trening på hjemsted i forbindelse med for eksempel flytting, bytte av arbeidsplass eller andre årsaker som gjør at det er behov for trening.

Utvidet oppfølging

De samme fire tilbyderne hadde levert inn tilbud i anbudskonkurransen til denne posten også, og NAV hadde på

forhånd beskrevet at det bare skulle tegnes avtale med en aktør. Hundeskolen Veiviseren AS trakk det lengste strået, og får avtale om utvidet oppfølging de neste to til fire årene.

Utvidet oppfølging leveres når brukeren på grunn av langvarige helsemessige årsaker ikke har brukt hunden på en stund, og hunden trenger opptrening ved førerhundskole for å fungere

med førerhundbrukeren igjen. Utvidet oppfølging bestilles etter behov.

Avtaleperioden mellom aktørene og NAV er i utgangspunktet to år fra 1. januar 2012, men Nav forbeholder seg retten til å forlenge avtalene inntil to ganger å ett års varighet, utover dette.

Døvblindestien gjenåpnet

Kilde: www.eikholt.no

Døvblindestien gjenåpnet etter omfattende rehabilitering

Fredag 28. oktober 2011 kl 10.00 var det her på Eikholt en markering i forbindelse med gjenåpning "Døvblindestien" etter omfattende rehabiliteringsarbeid. Etter talen til direktør Roar Meland, så klippet døvblinde Anna-Marie Sjøvoll snoren som markerte åpningen av stien.

Turstien fikk i sin tid navnet Halvdan Larsens vei etter den døvblinde mannen fra Lier som var en viktig inspirator for murmester Olaf Frøiland i planlegging og bygging av Eikholt nasjonalt ressursenter for døvblinde.

Etter år med vann, snø og manglende vedlikehold, var stien blitt dårlig og tilgjengeligheten svært begrenset. Derfor var det behov for generaloppussing av stien.

Takket være gaver, 600 000 kroner fra

Gjensidigestiftelsen og 50 000 kroner fra Einar Juels legat, har det vært mulig for Eikholt å gjennomføre et omfattende rehabiliteringsarbeid. Nytt toppdekke er lagt, nye ledestokker er lagt ut, sjenerende vegetasjon er fjernet, grøfter er blitt gravd opp for å lede bort overflatevann og hvilesteder har fått nye sittebenker.

Stenn og Lund Anleggsgarnere AS har utført rehabiliteringsarbeidet, et arbeid steins eier og brukere er svært god fornøyde med.

Stønad til tannbehandling

Kilde: www.helsedirektoratet.no

**Refusjon av tannbehandling
Stønad til tannbehandling for personer med sjeldne medisinske tilstander**

I § 1 i "Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos tannlege for sykdom" listes det opp 14 sykdommer eller tilstander som gir grunnlag til refusjon etter Folketrygdloven § 5-6 tredje ledd.

Det første av disse fjorten er "Sjeldne medisinske tilstander (SMT)". Helsedirektoratet er ansvarlig for en liste (SMT-listen) som navngir hvilke tilstander dette gjelder. Listen oppdateres årlig pr. 1. januar.

Med sjeldne medisinske tilstander menes enkeltdiagnoser som forekommer i antall opp til 1:10 000 individer eller totalt ca. 500 personer i Norge. Det er også krav om at den sjeldne medisinske tilstanden må være varig.

Listen er videre delt i to, A-listen og B-listen. Hvis en person har en diagnose i A-listen, har hun krav på stønad til nødvendig tannbehandling. På

diagnoser som omfattes av B-listen er det en forutsetning at tannlegen i de enkelte tilfeller vurderer hvorvidt tilstanden har medført økt behov for tannbehandling.

Helsedirektoratet er ansvarlig for å oppdatere listen over disse sjeldne medisinske tilfellene. Helsedirektoratet vurderer fortløpende hvorvidt tilstander skal tas inn og ut av listen basert på kriteriene som legges til grunn.

Hvis det er ønskelig å inkludere nye tilstander på SMT-listen må en begrunnelse forelegges Helsedirektoratet til avgjørelse.

Hvis en tilstand fjernes fra listen, ute det stønad inntil seks måneder etter at tilstanden er fjernet. Fra og med 1. januar 2011 oppdateres SMT-listen en gang årlig.

På SMT-listen pr 1. januar 2011 er Usher syndrom oppført på A-listen. Fra før er døvblindhet, medfødt, ført opp på A-listen.

To små nyheter fra verden

Oppfinnelse til synshemmede fjellvandrere vant konkurransen

*Kilde: nyhetsredaksjonen
"Dedicon" fredag 26. august 2011 og
www.handicapinternational.be*

Nylig har den belgiske stiftelsen "Handicap International" kåret vinnerne av en konkurranse. I gruppe "brukervennlig" ble prisen tildelt Robert Minet, en svaksynt mann fra Celles. Han utviklet et system som gjør det lettere for synshemmede fjellvandrere å følge ledsageren. Systemet består av et belte rundt hoftene til ledsageren. Vandrestaven til den synshemmede festes til et klikksystem midt på baksiden av beltet.

I følge oppfinneren Minet har dette hjelpemiddelet en dobbel fordel: Led-sageren har hendene frie og har større bevegelsesfrihet enn ved andre løsninger, og staven reagerer på enhver bevegelse ledsageren gjør, slik at den synshemmede kjenner retningen veldig lett. Han synes at vandring på smale eller bratte fjellstier er lettere på denne måten. Han prøvde forskjellige muligheter, og etter hvert ble denne den beste, på står Minet.

Oppfinneren er stolt over å kunne melde at det er vist interesse for oppfinnelsen. En forening ville skaffe seg flere for å kunne leie ut.

Handicap International jobber for funksjonshemmede i land med krisesituasjoner. Men de ønsker i tillegg å bevisstgjøre belgiere for problemer som funksjonshemmede har, bl.a. ved den årlige konkurransen for oppfinnelser som gjør livet for funksjonshemmede enklere.

Smart fingerbøl

Kilde: Automatiseringsgids.nl

Thimble, en oppfinnelse av 2 studenter på Washington universitetet, hjelper synshemmede med lesing av tekster ved bruk av en prosessor til en vanlig mobiltelefon.

Thimble, som betyr fingerbøl, har et lite kamera på toppen som kan scanne tekster, ved å bevege fingeren over teksten. Bildene går til mobiltelefonen gjennom en trådløs forbindelse hvor optical character recognition (OCR) genererer en digital tekst som oversettes til punktskrift.

Punktskriften går tilbake til fingerbølet i form av pulsering. På denne måten føler brukeren den digitale informasjonen som punktskrift.

Thiblen er bare i konseptfasen ennå, men den ser lovende ut, fordi den gir blinde og svaksynte muligheten til å lese alle tekster.

**God jul og godt nytt år ønskes dere av
LSHDB—styret v/Åshild, Kari, John, Hege,
Bibbi, Nina og Harald og daglig leder Karin.**

Returadresse:

LSHDB (Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde, Skippergata 33, 0154 Oslo

LSHDB-sentralstyre 2010 - 2012

Forbundsleder: Åshild Johansen
Nestleder: Kari Kristine Engan
Styremedlemmer: Birgit Hagerupsen
Hege Dahlen
John Sandell
Varamedlemmer: Harald Vik
Nina Helene Skorge

LSHDBs hjemmeside: www.lshdb.no (stadig oppdatert)